

74. Woonhuis met trapgevel, Valkenburgerweg 7

bouwjaar 1908
architect: Onbekend
stijl Traditionalisme

Het woonhuis is opgetrokken in twee bouwlagen met kap en is onderkelderd. De voorgevel is uitgevoerd met donker bruin rode baksteen in kruisverband. De onderste zone van de gevel is afgewerkt met cementpleister, deels als vlakke plint, deels als een blokkenpatroon (dat zou kunnen verwijzen naar de Italiaans renaissance).

Speklagen ter hoogte van de lekdorpel en de bovendorpel zijn ook in cement uitgevoerd.

Tussen de ontlastingsbogen en de onderdorpel van het er boven gelegen venster is een veld in cement gemaakt, dat een gebouchardeerd uiterlijk heeft. De voorgevel kent drie assen met gevelopeningen. In de linker as bevindt zich de entree. Via een in hardsteen uitgevoerde stoep met zes treden wordt de onder een betonnen luifel teruggelegde entree bereikt. De trap wordt geflankeerd door gemetselde en met cementpleister afgewerkte muurtjes, waar op een gebogen buisprofiel als leuning is geplaatst.

De voordeur is uitgevoerd met staande houten delen. Boven de luifel bevindt zich een segmentboog-vensteropening met een ongedeeld raam. De ontlastingsboog boven de vensteropening is versierd met een opgelegd blokje met diamantkopmotief als sluitsteen en een ornament met bladmotief er boven in het veld. Op de verdieping bevindt zich een segmentboog-vensteropening met een ongedeeld onder- en bovenraam. Het gevelvlak wordt beëindigd met een fries bestaande uit een bloklijst, daarboven een kwartronde lijst in gebakken profielsteen en vervolgens de gelijkste houten bakgoot. Het midden van de voorgevel is herkenbaar door een hoger opgebouwde trapgevel. In de top zit een nis met rondboog en een teruggelegen vierkant venster.

75. Dubbel woonhuis, Valkenburgerweg 3-5

bouwjaar 1912
architect Onbekend
stijl Traditionalisme met invloeden van het eclecticisme

De woning heeft een souterrain met twee vensters waarboven twee bouwlagen en een kap.

Het perceel grenst aan de achterzijde aan het tracé van de Romeinse Via Belgica dat westwaarts, geleidelijk het verloop van de Valkenburgerweg gaat volgen. Op deze plaats kon tussen de achterkant van het trottoir en de rooilijn nog een voortuintje worden aangelegd.

De voorgevel heeft crème witte kalkzandsteen met speklagen en ontlastingsbogen in rode bakssteen. Gele, rode en grijsblauwe koppen van baksteen zijn volgens een overhoeks patroon in de boogvelden verwerkt. Dezelfde steen is ook in de fries toegepast. De balkonhekken en de liggers zijn 'à jour' uitgevoerd in kunststeen. De sluitstenen in de ontlastingsbogen zijn gemaakt van mergel. De bekleding van de basis van het onderste balkon en de plint zijn gepleisterd.

De uitbundigheid en het ongewone materiaalgebruik geeft deze bebouwing een art nouveau-achtige uitstraling. De aan de voorzijde gebouwde stellages met hoekkolommen, pilasters en bordessen geven het straatbeeld ter plaatse een volstrekt afwijkend aanzicht. De betonnen trap naar de entree dekt een deel van de gevel op dit niveau af. Op beide verdiepingen bevindt zich rechts een grote vensteropening met een pui die middels stijlen en een kalf in drie onder- en bovenramen is verdeeld. De buitenste ramen bezitten boven de onderdorpel een verdeling met drie kleine ruitjes. Het gevelvlak wordt beëindigd door een uitkragende houten bakgoot. In de belangrijkste vensteras zit een dakkapel in de vorm van een gelijkzijdige driehoek.

76. Villa Beukenhorst, Valkenburgerweg 27

bouwjaar 1905-2013
architect Ton Vandenberg en Esther Windemuller
stijl Traditionalisme

In de tuinen van het APG liggen een aantal villa's, die gebruikt werden als bedrijfswoningen. De villa Beukenhorst is gebouwd voor één van de zonen Honigmann met bijbehorende dienstwoningen in dezelfde stijl en dateert uit 1905. Het huis is ook enige tijd bewoond geweest door Burgemeester Piet van Zeil.

In 1917 legde ir. Dinger hier een prachtige tuin aan. Na de sluiting van de mijnen in het midden van de jaren zeventig werd op het terrein het ABP gevestigd als compensatie voor het verlies aan werkgelegenheid in de regio. Er verschenen twee enorme betonkolossen en het park verwilderde. In 2013 is het park opgeschoond en heeft de hoofddirectie van het ABP er zijn intrek genomen. Het architectenbureau Vandenberg-Windemuller renoveerde de villa en realiseerde in de tuinen enkele opvallende adjuncties.

Het oorspronkelijke hoofdblok is herkenbaar aan twee wolfseinden met nokpionnen en ligt ongeveer haaks op de Valkenburgerweg en Coriovallumstraat. Aansluitend daarop bevinden zich in een 'bajonetachtige' compositie twee uitgekraagde kopgeveltjes waarvan het noorderlijke is uitgevoerd in een afwijkende chaletstijl. Het zuidelijke sluit aan bij de traditionele stijl van de entreepartij en balkon.

Evenwijdig aan beide straten loopt een grote oost-westvleugel met onder de kap een vergaderzaal. Deze zaal krijgt daglicht via ramen in de topgevel en drie dakkapellen. De ingang van het kantoor is bereikbaar via een stalen bruggetje aan de zijde van de Coriovallumstraat.

Aan de andere kant zitten de tuindeuren naar het park. Het straatbeeld langs de Valkenburgerweg wordt gedomineerd door een grote muur, groene taluds en veel bomen. Het opgaand werk bestaat uit donkerbruine baksteen in kruisverband. De daken zijn gedekt met rode Muldenpannen.

77. Koetshuis met dienstwoning Villa Eikhold, Coriovallumstraat 46-48

bouwjaar 1912
architect Philip Warners jr
stijl Traditionalisme

Het voormalige koetshuis met dienstwoning is gesitueerd nabij de villa Eikhold. Het ontwerp wordt toegeschreven aan architect Philip Warners jr. uit Amsterdam. De toegepaste bouwstijl is traditionalistisch.

Koetshuis en villa zijn in een parkachtige tuin gesitueerd. Het perceel bezit twee toegangspoorten geflankeerd door bakstenen kolommen bekroond met bolornamenten. Het voormalig koetshuis met dienstwoning bezit cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische ontwikkeling. Het pand bezit ensemblewaarde als essentieel onderdeel van de villa- en landhuisbebouwing aan de Valkenburgerweg die als geheel van belang is voor de ontwikkeling en het aanzien van dit deel van Heerlen.

Villa Eikhold en het Koetshuis, gebouwd in 1912, werd bewoond door Ir. Jan en Paula Koster. De villa werd zodoende ook "Villa Koster" genoemd. Het Koetshuis, nu verscholen achter een grote heg, deed dienst als paardenstal en als woonhuis voor de koetsier.

Rond 1974 deed het Koetshuis al dienst als gastenverblijf voor tien personen tot het in 1984 door de gemeente Heerlen afgekeurd werd als gastenverblijf. Pas in 1990 werden onderhandelingen gestart voor een renovatie met als doel het Koetshuis geschikt maken als logiesverblijf tijdens het hoogseizoen met daarnaast vergader- en discussieruimte. Uiteindelijk werd het Koetshuis op in 1993 feestelijk heropend. Tot op heden doet het Koetshuis dienst als overnachtingsplek voor maximaal acht personen.

78. Woonhuis (Huis Offermans), Burgemeester De Hesselleplein 6

bouwjaar 1915
architect Jan Stuyt
stijl Traditionalisme

Dit karakteristieke, ruime herenhuis draagt de naam van de eerste bewoner. De entree van de woning is aan de linkerzijde gesitueerd. Achter een met een rondboog gesloten gevelopening is de pui, ten opzichte van het gevelvlak teruggelegd, geplaatst. De rondboog is uitgevoerd met aan weerszijden een basement. Op de kolommen rust een gelijste boog.

Het klassieke voluutkapiteel heeft een opvallende decoratie met een bloemmotief. Boven de entree op de verdieping zit een vensteropening met stolpramen en een twaalfruits bovenraam.

De voorgevel is opgetrokken in lichtrode baksteen in kruisverband. De speklagen ter hoogte van de onder-, boven- en wisseldorpel alsmede de aanzet- en sluitstenen zijn van mergel. Er is een gepleisterde plint met blokmotief toegepast.

Het rechter deel van de gevel is hoger opgetrokken in de vorm van afgeknotte topgevel. Op de begane grond bevinden zich drie door een muurdam van elkaar gescheiden vensteropeningen met een ongedeeld onderraam en een zesruits bovenraam met glas-in-lood. Hier boven is de gevel voorzien van een halfronde erker. De erker rust op twee bewerkte consoles, die vanuit de muurdammen tussen de ramen uitkragen naar de onderkant van de erker. De onderrand van de erker is voorzien van een gepleisterde lijst.

Op de bovenrand staat een houten balustrade. Een soortgelijk, in het oog springend, architectonisch element is ook te zien op de ontwerptekeningen voor de Rotterdamse stadhuisprijsvraag (Jan Stuyt, 1912). De witte fries aan de linkerzijde, de dakpion (stuiter) en de ronde dakkapel zijn kenmerkend voor zijn bouwstijl. De plafonds zijn versierd met rozetten. Het interieur bevat stukwerk, marmeren schouwen en andere nog originele elementen.

79. Woonhuis (Huis Greven), Burgemeester De Hesselleplein 7

bouwjaar 1914
architect Bouwvereniging 'Eigen Haard'
stijl Traditionalisme

De eerste bewoner van dit pand was F. Greven, hoofd- opzichter bij de Staatsmijnen.

Een architect van de Bouwvereniging 'Eigen Haard' zou verantwoordelijk zijn geweest voor het ontwerp, maar het vermoeden bestaat dat Greven zelf het huis getekend heeft.

Een aantal elementen zoals de blokken en banden sluiten aan bij een meer voorkomende karakteristiek op het plein evenals de bewerkte getimmerde goot met zichtbare klossen. Opmerkelijk is de detaillering van de ramen en het fraaie balkon als drager van de vlaggenstok.

Interessant is de vergelijking tussen pand nummer 7 en nummer 8. Onderling zijn er veel overeenkomsten zoals de rode baksteen in halfsteensverband, de gele mergel in de aanzet- en sluitstenen, grijze hardsteen in de dorpels, de (huidige) donkere kleur van de kozijnen.

Beide panden staan op een laag plint van Kunradersteen en hebben een kelderkoekoek, die in de mijnstreek vaak gebruikt werd om steenkool naar binnen te brengen.

Nummer 7 heeft opvallende raamomlijstingen. De zorgvuldig ontworpen hardstenen dragers van het balkon zijn links hol en rechts bol. De grootte van de beide percelen heeft invloed op de uiteindelijke architectonische verschijningsvorm.

80. Woonhuis (Huis Hornix), Burgemeester De Hesselleplein 8

bouwjaar 1914
architect Bouwvereniging 'Eigen Haard'
stijl Traditionalisme

De eerste bewoner was P.A.H. Hornix, directeur openbare Werken. Een architect van de Bouwvereniging 'Eigen Haard' zou verantwoordelijk zijn geweest voor het ontwerp. Maar het kan haast niet anders, dan dat buurman Greven en architect Hornix ook invloed op beide ontwerpen hebben gehad.

Een aantal elementen zoals de blokken en banden sluiten aan bij een meer voorkomende karakteristiek op het plein evenals de bewerkte getimmerde goot met zichtbare klossen.

Het is de moeite waard om de verschillende gevels stuk voor stuk te bekijken en te genieten van de verscheidenheid in architectuur. Hoewel de meeste huizen een strenge voorgevelrooilijn accepteren hebben veel bouwers aan het De Hesselleplein ook geprobeerd aan hun woning een eigen gezicht te geven.

Interessant is de vergelijking tussen pand nummer 7 en nummer 8. Onderling zijn er veel overeenkomsten zoals de rode baksteen in halfsteensverband, de gele mergel in de aanzet- en sluitstenen, grijze hardsteen in de dorpels, de (huidige) donkere kleur van de kozijnen.

Beide panden staan op een laag plint van Kunradersteen en hebben een kelderkoekoek, die in de mijnstreek vaak gebruikt werd om steenkool naar binnen te brengen

Nummer 8 heeft een veel smallere pandbreedte daardoor zijn er hier vier gevelopeningen in plaats van de zes gevelopeningen in het bredere pand. Het balkon van nummer 7 is symmetrisch geplaatst in de eerste verdieping terwijl dat op nummer 8 alleen een asymmetrisch plaatsing mogelijk was. Daardoor heeft de eerste verdieping, kijkend naar gehele dubbelblok, weer een nieuwe symmetrie gekregen.

81. Woonhuis (Huis Palmen), Burgemeester De Hesselleplein 9

bouwjaar 1919
architect Anton Bartels
stijl Traditionalisme

De eerste bewoner was W.J.L.E. Palmen, van beroep landmeter. De geblokte monumentale deuromlijsting, met gebogen fronton, lijkt op de vormtaal van architect J. Stuyt. Aangenomen wordt dat de chef de bureau van Palmen, A. Bartels, verantwoordelijk is geweest voor het ontwerp en de uitvoering van dit pand.

Het gebouw is opgetrokken met een bruine baksteen in halfsteensverband. De sluitstenen en de aanzetstenen zijn van licht gele mergel. De grijze hardstenen raamdorpels, het lage plintje van Kunradersteen en de ambachtelijke houten gootlijst met gootklossen passen bij de naastgelegen panden aan het plein.

Het De Hesselleplein ressorteert onder het Rijksbeschermd stadsgezicht. Het gebied werd op 15 februari 2008 definitief als zodanig aangewezen. Het plein is ontworpen door Jan Stuyt in 1913 en maakt deel uit van een groter stratenplan.

De woningen hebben geen eigen voortuinen maar zijn georiënteerd op de centrale openbare beplanting van het plein. Balkons, terrassen en loggia's ondersteunen dit uitgangspunt. Zoals de meeste huizen aan het plein heeft ook dit pand vele bewoners gekend. Vanaf 1974 is het pand in gebruik als praktijk voor fysiotherapie.

82. Voormalige Ambachtsschool, Burgemeester De Hesselplein 31

bouwjaar 1913
 architect Jan Stuyt
 stijl Traditionalisme

Dit bouwwerk heeft een hiërarchische structuur en bestaat uit een dominante hoofdpartij en inschikkelijke zijgedeelten. Deze driedeling is kenmerkend voor het oeuvre van Jan Stuyt. Hij heeft daarover gezegd dat architectuur een uiting is van geestelijke intentie. Stuyt ontdekte eerst de onderdelen van een gebouw, om deze vervolgens weer samen te stellen tot een groter (paleisachtig) geheel met een zelfstandige waardigheid.

De onderdelen zijn klassiek aandoende blokken met een tentdak, fries, speklagen en hoeklisenen. De markante vista (zichtas) met daktorentje en façade speelt de voornaamste rol terwijl de linker en rechter L-vormige vleugels bijdragen aan de invulling van de straatwanden in de omgeving van het schoolgebouw.

Het ijzeren hekwerk met de medaillons van de verschillende ambachten dateert uit 1927. Het ontwerp is van Victor Hubert Laudy die er tekenleraar was. In de symbolen is gereedschap verwerkt van o.a. schilders, loodgieters, steenhouwers, timmerlieden, bankwerkers en de driehoek van Pythagoras.

Bij de latere uitbreiding van 1929-1930 werd de gevel doorgetrokken tot het puntdak. Toen pas werd de gevelversiering met de aanduiding A(nno) D(omini) 1913 aangebracht. Na een brand op 31 oktober 1996 kreeg het ABP de gelegenheid haar ruimtelijke relatie met de Heerlense binnenstad te corrigeren. Er volgde in 1999 een renovatie door het architectenbureau MBM architecten uit Barcelona (Josep Martorell, Oriol Bohigas, David Mackay) waarbij veel van de oude schoonheid werd hersteld en o.a. de zwarte gevel van glas op de derde verdieping werd toegevoegd. Aan de achterzijde zijn betonnen draagconstructies aangebracht met trappenhuisen om de bovenverdiepingen te bereiken.

De voormalige ambachtsschool is nu kantoorgebouw voor de Pensioenverstrekker APG.

83. Huis met gewelfde luifel, Burgemeester De Hesselleplein 15

bouwjaar 1919
architect Anton Bartels
stijl Traditionalisme

Opdrachtgever was A. H. Vliegen, woningopzichter bij 'Ons Limburg'. Tegenwoordig is er gevestigd het advocatenkantoor van Mr. A.J.P. Lemmen. Het huis is ontworpen door 'Ons Limburg' en de details vertonen overeenstemming met werk van Jan Stuyt zoals de gepleisterde geveldriehoek en de witte fries (A. Bartels was chef de bureau bij Jan Stuyt in Heerlen).

Het pand maakt deel uit van de gesloten oostelijke pleinwand tussen de hoekoplossingen met de Deken Nicolayestraat (voormalige Lindestraat) en de Ambachtstraat. De uniciteit van dit huis komt vooral tot uitdrukking door de positie tussen deze twee hoeken (te vergelijken met boekensteunen) en het contrast met het aansluitende rijtje van drie (nr. 16, 17 en 18).

Deze laatste zijn uitgevoerd met een entree onder een gemetselde rondboog en versierd met gele steen en smeedwerk.

Dit huis heeft een eenvoudige traditionalistische opzet maar ontleent toch allure aan enkele bijzondere kenmerken. De wit gepleisterde geveldriehoek, met trapgevel motief steekt boven de op het plein gebruikelijke goothoogte uit. Het raam met fronton in de top, de grote achtdelige erker op de eerste verdieping en de twee ramen van de woonkamer met royaal zichtbaar gemaakte lateien accentueren de as van het rechter geveldeel.

In het linker geveldeel zit de entree partij met een opmerkelijke, naar boven gewelfde luifel die de gebogen versiering van de achtergelegen gevelopening nauwkeurig volgt. Het huis heeft een hardstenen plint waarop de omlijsting, van de voordeur met twee langwerpige zijlichten, is geplaatst. Het dak is gedekt met rode kruispannen. Het metselwerk is uitgevoerd in paars rode genuanceerde baksteen in kruisverband.

84. Herenhuis, Burgemeester De Hesselleplein 14

bouwjaar 1919
architect Henk Tummers
stijl Traditionalisme

De opdrachtgever voor dit pand uit 1919 was M.J. Gorissen. Het pand heeft een rechthoekige plattegrond met een afgeschuinde hoek. Bijna alle hoekpanden aan het De Hesselleplein en de toe leidende straten hebben afgeschuinde hoeken. Hiermee werd de samenhang van het stedenbouwkundige concept versterkt en het deelplan in een groter kader gepast.

Het opgaande metselwerk bestaat uit bruinrode baksteen in kruisverband. De mansarde kap is later opnieuw gedekt met antracietkleurige tuile du nord dakpannen. Op de nok staan dakpionnen.

De mooie hoekoplossing heeft een rustige ritmiek van de ramen, die een staand formaat hebben en later zijn aangebracht. Zij heeft een sterk afwijkende materiaalkeuze ten opzichte van de andere panden aan het plein, wat de opgaande lijn accentueert. In het metselwerk van het hoofdgebouw en het bijgebouw bevinden zich talrijke uitbundige baksteenversieringen allen in de zelfde kleur, trant en materialisatie. De metalen hemelwaterafvoeren zijn tweezijdig ingekapseld met metselwerk. In de verticale lijn van de vierkante pijp zijn links en rechts vijf strekken als een horizontaal accent uitgemetseld. De knikken in de gevelvlakken zijn beklemtoond met in- en uitspringende vertandingen.

De ramen op de eerste verdieping hebben een omlijsting met uitgemetselde bakstenen kopjes. De borstweringen van de ramen op de eerste verdieping bestaan uit op hoogkant geplaatste bakstenen die aan de onderkant eindigen met een verkenning. Deze sluit aan op de rollagen boven de gevelopeningen van de begane grond. Ook de pilasters links en rechts van de garagepoort hebben fraaie uitkragende baksteensculpturen.

85. Hoekhuis, Deken Nicolayestraat 26

bouwjaar 1931
architect Frits Peutz
stijl Traditionalisme

Vanaf 1931 verschenen er in Heerlen steeds meer kubistische witte gebouwen. Er werd geëxperimenteerd met nieuwe bouwmaterialen. Een van de verschillen tussen het traditionalisme en het modernisme is bovendien de vrije, met onbebouwde ruimte omspoelde, positionering van het bouwwerk. Peutz laat zien hoe zijn opdracht past in het traditionele stratenplan maar signaleert ook hier en daar vernieuwing en verandering. Dit pand had vroeger het adres Nieuwe Lindestraat 40 en werd vanaf 1932 bewoond door de opdrachtgever Ir. J.W.M. Vaessen, leraar aan de MTS (later de HTS).

Dit ambachtelijke bakstenen huis met een hardstenen hoek heeft een rustige uitgebalanceerde verdeling van de ramen over de gevels. De genuanceerde bruine metselstenen, de driehoekige vlechtingen in de topgevel en het strak uitgevoerd kettingverband maken dit huis tot een sluitsteen van de traditionele natuur van het romantische Lindeplein (tegenwoordig De Hessellenplein) en omgeving.

Maar het horizontalisme in de vorm en plaatsing van de ramen, de toepassing van strakke raamomranding en de rechtlijnig doorgetrokken zuidgevel tonen tevens de zoektocht naar nieuwe zakelijkheid. De afgesneden hoek met de hardstenen overkragingen biedt, op het trottoir, meer ruimte voor de voetgangers en geeft de hoekoplossing een bijzonder accent.

Deze schuine vlakke kant is ook te zien bij soortgelijke details van Wijnhandel Tissen, Geleenstraat 7 en het ontwerp voor de Apotheek Claessens, Oliemolenstraat 1. Het hoekhuis kwam te staan op de laatste lege kavel

aan het plein. Een eigen aangebouwde garage was een nieuwigheid in die dagen. Hij ligt achter een onopvallende poort in de tuinmuur.

86. Huizenrij met fruitmandje, Burgemeester De Hesselleplein 10-13

bouwjaar 1932
architect Jos Martens
stijl Traditionalisme

Deze rij panden bestaat uit vier bakstenen woonhuizen. Op het eerste gezicht lijken het drie naast elkaar gelegen rijtjeshuizen. Nader beschouwd is het derde huis een duplexwoning met twee voordeuren; één voor boven en één voor beneden. Na de oorlog werd dit type vaker gebouwd om twee (tijdelijke) kleine woningen te kunnen veranderen in een grote.

Opvallende elementen zijn, de loggia's, en de gebakken fruitmandjes. Krachtige horizontale lijnen zijn zichtbaar in de dakkapellen, de dakgoot en de luifels. De woningen links hebben boven de entree twee langwerpige ramen gescheiden door een dun bakstenen kolommetje. Bij de dubbele woning rechts zijn de twee langwerpige ramen boven de entree gekoppeld binnen een groot vierkant kozijn met twee raamvleugels. De voordeuren liggen in een portiekje met een luifel daarboven en een glas-in-lood bovenlicht. De eerste woning en de laatste hebben op de verdieping een loggia. De hemelwaterafvoer is in de gevel opgenomen.

Een interessant detail is het gebakken ornament van rode klei in de vorm van een fruitmandje. Het fruitmandje was in de schilderkunst lange tijd een (onbeweeglijk) object voor een stilleven. Vaak getuigde zo'n ornament van overvloed. Met een stilleven toonden de kunstenaars hun virtuositeit aan. Het kleine proefstukje deed tevens veronderstellen dat zij tot meer instaat waren. Soms lijkt het een eigendomsmerkje van de architect.

Aan de Saroleastraat heeft architect Theo van Kan verschillende fruitmandjes op gevels achter gelaten. Het metselwerk hier bestaat uit rode baksteen in staand verband met verdiepte lintvoegen. De huizen hebben een kamer en suite en een serre gescheiden door 2 x 2 schuifdeuren en grote trappenhuizen met lambriseringen.

87. Woonhuis, Kruisstraat 18

bouwjaar 1916
architect Laeven
stijl Traditionalisme met invloeden vanuit het eclecticisme

Het woonhuis is opgetrokken op rechthoekig grondplan in twee bouwlagen met mansardekap met de nok evenwijdig aan de straat en haaks hierop een steil zadeldak in aansluiting op de geveltop, beide gedekt met rode Muldenpannen. De gevel is uitgevoerd in donker bruinrode baksteen in halfsteens verband. Hardsteen is toegepast als plint en kalksteen voor een deel van de omlijsting van gevelopeningen, de erker en de dakrand.

Aan de rechterzijde is de voorgevel onder een rondboog geopend ten behoeve van de entree. Links van de entree bevindt zich op een naar voren stekende plint een uit het gevelvlak stekend met natuursteen bekleed gevelvlak, waarin drie smalle hoge vensteropeningen.

Rechts van de erker bevindt zich boven de entree een vensteropening, voorzien van een natuurstenen omlijsting en een latei met opgelegde lijst. De vensteropening 'staat' op een speklaag in natuursteen, die correspondeert met de waterslaglijst boven de borstwering van de erker. De vensteropening is voorzien van een kozijn met onder ongedeelde stolpramen en een achtruits bovenraam.

De erker fungeert als basis voor een balkon op zolderniveau. Het balkon wordt begrensd door een houten balkonhek met vlakke bredere spijlen. Aan het balkon grenst een deuropening, met deur met een negenruits glaspaneel, voorzien van een natuurstenen omlijsting en een latei met opgelegde lijst, die is opgenomen in een aan deze zijde tot top verhoogd geveldeel.

Het rechter geveldeel wordt beëindigd met een natuurstenen fries, waar boven de gelijkste uitkragende bakgoot op klossen. In het dakvlak staat een dakkapel met aan de voorzijde ongedeelde stolpramen.

88. Twee woningen, Tempsplein 25-26

bouwjaar 1918
architect Anton Bartels
stijl Traditionalisme met invloeden van het eclecticisme

Architect Jan Stuyt vestigde rond 1910 een bureau in Heerlen aan het Wilhelminaplein. In 1912 werd Anton Bartels daar chef de bureau en medewerker van Stuyt. In die hoedanigheid was Bartels nauw betrokken bij de vele ontwerpen die Stuyt maakte voor woningen en woonwijken in de explosief groeiende Mijnstreek.

In 1916 stelde Vereniging 'Ons Limburg' Bartels en collega-architect F.W. de Rooij aan tot directeurs van het Technisch Bureau. 'Ons Limburg' was een centraal dienstverleningsorgaan voor plaatselijke (katholieke) woningbouwverenigingen. In december 1920 nam hij ontslag.

In 1918 had Bartels inmiddels een eigen bureau gevestigd in dit door hem zelf ontworpen dubbel woonhuis aan het Tempsplein nr. 25 en 26 te Heerlen. Het heeft duidelijke kenmerken van de stijl van Jan Stuyt, zoals de gepleisterde fries onder de dakgoot en de stuiters (ballen) op het dak.

In de 70-er jaren van de vorige eeuw was in dit pand het kantoor van de makelaar en projectontwikkelaar Henk Stienstra gevestigd. Nu zit op nr. 25 een notariskantoor.

De twee woonhuizen (nu woning en kantoorpand) zijn van monumentale waarde vanwege de architectonische opzet en detaillering, die redelijk goed bewaard is gebleven. Mede van belang als onderdeel van het oeuvre van de architect.

89. Woonhuis, Tempsplein 27

bouwjaar	1922
architect	Anton Bartels
stijl	Traditionalisme met invloeden van het eclecticisme

Bartels was vanaf 1916 de zaakgelastigde van Jan Stuyt in Heerlen en had vanaf 1918 daarnaast een eigen kantoor en woonhuis, dat gevestigd was in de ernaast gelegen (en ook door hem ontworpen) panden met de nummers 25 en 26, die uit 1918 dateren.

Opvallend is dat hij typische kenmerken van Stuyt gebruikt zoals de gepleisterde fries onder de dakgoot en de stuiters (ballen) op het dak. De panden 26 en 27 hebben dezelfde hoofdvorm, bestaande uit een hoger deel met kap en een lager deel met dakkapel waarin ook de voordeur met omranding is opgenomen. Bij het ene pand domineert de erker en een fries, die als het ware over de drie bovenste ramen is gedrapeerd. Bij het andere pand speelt het kleine balkon dat gekoppeld is aan twee horizontale banden een rol. Hier heeft het fries een sterke horizontale versiering die twee kapitelen met elkaar verbindt. De bovenste verdieping heeft drie dwergzuiltjes.

Opdrachtgever voor de bouw was de heer S. Hertsdahl uit Heerlen. Het gebouw is van monumentale waarde vanwege de architectonische opzet en detaillering, die redelijk goed bewaard is gebleven. Ook van belang als onderdeel van het oeuvre van de architect.

90. Woonhuis, Tempsplein 29

bouwjaar 1932
 architect Jos Wielders
 stijl Traditionalisme met invloeden van de Nieuwe Zakelijkheid

Het Tempsplein is een beschermd stadsgezicht. Het strenge stedenbouwkundige kader en de vrijheid van iedere bewoner om daaraan invulling te geven, heeft in de loop der tijd een 'eenheid in verscheidenheid' doen ontstaan.

Het plein wordt door bewoners en bezoekers zeer gewaardeerd. Evenals veel andere bebouwing ligt dit woonhuis met de voorzijde direct tegen de achterkant van het trottoir. Het meest opvallend is dat er drie ramen boven elkaar zijn geplaatst onder een hoek van 45 graden. Deze detaillering komt ook voor in een ander door Wielders ontworpen pand in de Dautzenbergstraat. Het geeft de bewoners de mogelijkheid beter naar buiten te kunnen kijken.

Deze expressionistische gevelarchitectuur speelt niet alleen met de plaatsing van de ramen maar componeert ook nadrukkelijk de resterende gevelvlakken tot een geheel. De uitgekiende vlaggenmast, een herkenningsteken van Wielders, doet daaraan mee. Dit geldt ook voor de aan de gootlijst 'opgehangen' vensters die het dak visueel losmaken van de voorgevel. Aan de linkerkant staan twee gevelvlakken een steen maat voor elkaar en zijn tevens met elkaar vervlochten. Dit wordt vooral zichtbaar door schaduwvlakken in zonlicht. Het oranje bruine metselwerk heeft staand verband met twee strekken afgewisseld door een kop. De horizontale voegen (lintvoegen) zijn verdiept en de verticale voegen (stootvoegen) vol gevoegd.

Er is energie gestoken in het beklemtonen van de voordeur. De entreepartij heeft een wit geschilderd horizontaal houten regelwerk dat doorloopt over het zijlicht. Dit zijlicht sluit aan op de brievenbus en gaat door tot boven de hoogste regel.

91. Voormalige Dokterswoning, Templesplein 31

bouwjaar 1933

architect Jos Seelen sr.

Stijl Traditionalisme met invloeden van de Nieuwe Zakelijkheid

Het pand is ontworpen voor de bekende kinderarts Oscar Driessen die vanaf 1927 ook les gaf op de Vroedvrouwenschool. Het modernere karakter doet vermoeden dat niet Jos Seelen sr. (1871-1951) maar Jo Seelen jr. (1911-1979) de stijl van deze dokterswoning bepaalde.

Tegenwoordig is er gevestigd het Buro voor Vormgeving Marcel van der Heyden. Hij heeft de garagedeur en de voordeur bewust de kleur paars gegeven, zonder het karakter van het pand aan te tasten.

De dokterswoning was in vergelijking met de andere aan het plein gelegen panden rationeler van opzet. De geïntegreerde garage was in die tijd een bijzonderheid. Door het toepassen van dunne stalen raamprofielen heeft het pand een andere uitstraling dan de panden met de zware kozijnen uit de Amsterdamse schoolperiode elders op het plein. Het rechter geveldeel bestaat uit een gemetseld vierkant van ongeveer 10x10 meter en heeft drie gevelassen, elk bekroond met een kleine dakkapel voorzien van een royaal overstekend plat dakje.

Het pand is gemetseld in kettingverband. De bakstenen koppen vormen boven elkaar een soort ketting. Het rode opgaande werk staat op een bruin genuanceerde plint. Het linker geveldeel is lager en heeft een as waarin, de garagedeur, een bovenlicht op de eerste verdieping een groot venster zijn aangebracht. De bovenlichten en luifelateien van de hoofdentree en garage geven architectonische samenhang passend bij de continuïteit van de pleinvand.

Ook de keuze voor een extra verdieping boven de garage en de herhaling van het grote raam dragen daaraan bij. Beide bouwdeelen hebben een zadeldak gedekt met antracietkleurige dakpannen (tuile du nord).

92. Woning met trapgevel, Tempsplein 33

bouwjaar 1925
architect Frits Peutz en H. A. H. De Ronde
stijl Traditionalisme

De Ronde werkte oorspronkelijk bij Peutz, die de opdracht voor deze woning kreeg. Toen de Ronde het kantoor van Peutz verliet, nam hij de opdracht mee. Zijn bureau is in 1928 overgenomen door A.H.J. Swinkels daarmee de grondslag leggend voor het huidige Maastrichtse bureau Architecten aan de Maas.

Het pand Tempsplein 33 heeft een opmerkelijke bakstenen trapgevel waarachter een schilddak schuil gaat. Terugliggende vlakken, raamdorpels, verschillende rollagen, segmentbogen boven de vensters op de eerste verdieping en een luchtboog boven de voordeur zijn met zorg gerangschikt binnen de in Vlaams verband gemetselde gevel.

De portiek met open bovenlicht en drie hardstenen treden heeft een rondboog die doet denken aan het Broederhuis van Peutz op de Molenberg. De oer-Hollandse trapgevel als blikvanger werd ook toegepast door Amsterdamse school architecten. De ingemetselde dekplaten markeren drie assen in het front.

De centrale as verdeelt de gevel in twee helften. Aan de linkerkant zit de grote driedelige erker, ondersteund door twee houten consoles. Twee langwerpige ramen, met ieder 8 vierkante ruiten, stroken horizontaal en verticaal met een derde gelijkvormig raam in de erker. Dit raam is geplaatst in de as van de linkerhelft evenals het vierkante venster op de tweede verdieping. In de as van de rechterhelft centreerde de Ronde de voordeur, het tweede vierkante raam op de tweede verdieping en het eerder genoemde langwerpige venster op de eerste verdieping. Deze wellicht wat gecompliceerde structuur met tweedelingen en driedelingen maken deze oksel van het plein tot een eigenzinnige hoekoplossing, die met zijn 32 kleine vierkante heldere ruiten alle aandacht verdient.

93. Woningen (Januskop), Tempsplein 34-49

bouwjaar 1996
architect Teo Bähler
stijl Modernisme

Het ontwerp voor deze 16 gestapelde woningen kan gezien worden als een architectonische Januskop. De architectuur met twee gezichten, conformeert zich aan saamhorigheid maar laat ook eigenzinnigheid zien. Het woongebouw is een knipoog naar twee stijlen, die elkaar op deze plaats, bij het kruispunt van Romeinse wegen ontmoeten: het traditionalisme en het modernisme.

De ambachtelijke materialen aardse kleuren en veel metselwerk sluiten aan bij de Amsterdamse school op het Tempsplein. De andere stijl wijst naar het Raadhuis van Frits Peutz aan de overkant en de Europese beweging, waarop Jo Coenen in 1983 met het ontwerp voor de Openbare Leeszaal en Bibliotheek wilde aanhaken.

Door gebruik te maken van prefab raamomlijstingen, staand metselverband, verschillende kleuren baksteen en ronde profielstenen is getracht de belevingswaarde (op ooghoogte) aantrekkelijk te maken. Bovendien werd het gehele perceel tot de achterkant van de trottoirs gevuld waardoor de stedenbouwkundige continuïteit kon worden hersteld. Bij de terrassen aan de Raadhuiszijde zijn witte strakke kubische en cilindrische vormen in het gebouw geschoven.

Op deze locatie stond oorspronkelijk de Kamer van Koophandel en Fabrieken. Er voor lag een onherbergzame parkeerplaats. Deze geasfalteerde 'voortuin' sloot in het geheel niet aan bij het karakter van het Tempsplein en verstoortte de visuele relatie tussen de twee pleinen.

Het oorspronkelijke pand is afgebroken.

In het kader van de herstructurering van het centrum is in het begin van de jaren negentig het wonen in het centrum opgevoerd en werden veel onbebouwde plekken herbestemd tot wonen. Deze plek stond in de belangstelling omdat men volgens plannen uit 1989 op het Raadhuisplein een Muzisch centrum wilde bouwen dat niet los mocht worden gezien van de aanpalende gebouwen.

94. Complex drie woningen, Tempsplein 1-1A-1B

bouwjaar 1927
architect Onbekend
stijl Traditionalisme

Het complex bestaat uit drie blokken op een plint van Kunradersteen. De drie woningen zijn in één bouwphase zijn opgetrokken.

Naast de entree bevond zich onder een betonnen latei oorspronkelijk een brede vensteropening met een pui met een tweelicht met onder ongedeelde stolpramen en boven een tweeruits. Op de verdieping hier boven bevond zich onder een dunne betonnen latei een identieke vensteropening met een identiek kozijn. Boven de entree bevindt zich een identieke vensteropening onder een dunne betonnen latei met een identiek kozijn. Dit kozijn is gedeeld met het aangrenzende pand, waarbij de breedte van de bouwmuur is afgedekt met een paneel. De puien van alle woningen zijn in de loop van de tijd gewijzigd. Alleen nummer 1A bezit kozijnen, die vermoedelijk nog oorspronkelijk zijn.

Het complex van woningen is in samenhang met de woningenblokken Tempsplein 7-8 en Tempsplein nummer 2-3-4-5-6 van monumentale waarde vanwege de architectonische opzet en detaillering. Mede van belang uit stedenbouwkundig oogpunt in relatie tot de planmatige uitleg van de gemeente.

95. Complex zes woningen, Tempsplein 2-2A-3-4-5-6

bouwjaar 1918-1922
architect Onbekend
stijl Traditionalisme

Dit blok woningen vormt een onderdeel van een complex van 3 blokken woningen die in één bouwphase zijn opgetrokken.

Het bouwblok is opgetrokken op een rechthoekig grondvlak in twee bouwlagen met kap. De hoek Tempsplein/Raadhuisstraat is kwartrond afgerond. De gevels zijn uitgevoerd in donker bruinrode baksteen in halfsteens verband. De plint is bekleed met onregelmatig gevormde stukken natuursteen 'rustica', tot onder de vensteropeningen op de begane grond. Het om de hoek omgezette schilddak is gedekt met gesmoorde Tuiles-du-Nordpannen.

De gevel van nummer 2 omvat het afgeronde gedeelte tot de entree aan het Tempsplein. De voorgevel van Tempsplein 3 en 4 en Tempsplein 5 en 6 zijn identiek in opzet en per paar woningen spiegelbeeld-symmetrisch aan elkaar. De naast elkaar gesitueerde woningen bezitten een gezamenlijke entree. De gevel van nummer 6 wijkt van het voorgaande af. De entree is gelijk aan de overige.

Het complex van woningen is in samenhang met de woningenblokken Tempsplein 7 en 8 en Tempsplein nummer 1-1A-1B van monumentale waarde vanwege de architectonische opzet en detaillering. Mede van belang uit stedenbouwkundig oogpunt in relatie tot de planmatige uitleg van de gemeente.

96. Complex drie woningen, Templesplein 7-8-9

bouwjaar 1927
architect Onbekend
stijl Traditionalisme

Het blok woningen vormt onderdeel van een complex van 3 blokken woningen die in één bouwfase zijn opgetrokken. Het bouwblok is opgetrokken op rechthoekig grondvlak in twee bouwlagen met kap. De gevels zijn uitgevoerd in donker bruinrode baksteen in halfsteens verband. De plint is bekleed met onregelmatig gevormde stukken natuursteen 'rustica', tot onder de vensteropeningen op de begane grond. Het schilddak is gedekt met gesmoorde Tuiles-du-Nordpannen.

De gevel van nummer 7 is spiegel-symmetrisch met de gevel van Templesplein 6 en staat in een rechte hoek hierop. De entree van nummers 7 en 8 ligt aan een onder een betonnen latei teruggelegde geveldeel met twee deuropeningen met een houten paneeldeur met een klein raam.

Het complex van woningen is in samenhang met de woningenblokken Templesplein nummer 1-1A-1B en Templesplein 2 tot en met 6 van monumentale waarde vanwege de architectonische opzet en detaillering. Mede van belang uit stedenbouwkundig oogpunt in relatie tot de planmatige uitleg van de gemeente.

97. Voormalig Wijkgebouw Groene Kruis, Kapelaan Berixstraat 16

bouwjaar 1919
architect Jos Seelen
stijl Traditionalisme met invloeden van de Amsterdamse School

Het voormalig wijkgebouw van het Heerlense Groene Kruis met nog in de gevels de aanduidingen ervan, valt op door de asymmetrische frontgevel (traditionalistisme). In de tweede bouwlaag zit een erker met betonvloer en een plat dak met hierop een bakstenen balkon met balustrade gedekt met natuursteen. In de tuitgevel zitten twee gevelstenen met jaartalaanduiding.

Het gebouw wordt momenteel gebruikt als een behandellocatie door Vincere GGZ. Hier worden diverse behandelingen aangeboden om van een verslaving te herstellen.

98. Voormalig Badhuis, Kapelaan Berixstraat 10a

bouwjaar 1922

architect Jos Wielders

stijl Traditionalisme met invloeden van de Amsterdamse School

In de vorige eeuw werd steeds meer duidelijk dat een goede hygiëne van groot belang was voor de volksgezondheid. Veel huizen hadden toen echter nog een eigen badkamer. Mensen werden daarom verwezen naar openbare badgebouwen die in Nederland nog tot in de jaren zestig in de grote steden in gebruik zijn geweest.

In Heerlen kreeg architect Wielders de opdracht een dergelijk badhuis te bouwen. In zijn ontwerp zocht hij aansluiting met de bebouwing in de omgeving en zo heeft ook hij zich laten inspireren door de Amsterdamse School, waarvan de rondingen, de ornamenten, de bijzonder fraaie deuren en het verticale maar functioneloze pannendak getuigen.

Het gebouw voorzag destijds in acht douchecabines en twee ligbaden voor volwassenen.

Het badhuis was alleen toegankelijk voor mannen, die hun eigen handdoek en zeep moesten meenemen. Aan de achterzijde lag een achthoekig badhuis met 24 douchecabines voor schoolkinderen. Die maakten gebruik van het gebouw in klassikaal verband. De meester of juffrouw ging mee en hield toezicht.

De badmeester met zijn gezin woonde op de eerste verdieping. Het gebouw heeft geruime tijd geen functie gehad en lag leeg. Momenteel is het gebouw in gebruik als woonhuis met bedrijfsruimte.

99. Complex zes woningen, Tempsplein 11-12-13

bouwjaar 1919
architect Henk Stoks
stijl Traditionalisme met invloeden van het eclecticisme

De woningen zijn duidelijk als één geheel ontworpen, één gevel in rode baksteen met twee kapellen in mansardevorm. Op de hoek een torentje dat begint op de eerste verdieping.

Opvallend zijn de versieringen in baksteen. In de plint van het gebouw zijn drie rijen met strekken doorgemetseld, die de panden met elkaar verbinden. Onder de dakgoot zijn lijsten aangebracht.

Op sommige plaatsen zijn bakstenen op hoogkant wigvormig buiten het gevelvlak gemetseld.

Op nummer 12 bevindt zich een mooie boogvorm boven de voordeur met twee zijramen.

Het complex is opgetrokken op L-vormige plattegrond in twee bouwlagen met kap. De gevels zijn uitgevoerd in licht roodbruine baksteen in kruisverband. Een plint wordt gesuggereerd door drie metselgangen in donkere baksteen. De mansardekap, die om de hoek is doorgezet, is gedekt met rode Muldenpannen.

Nr. 11 heeft lang dienst gedaan als kantoorpand. De benedenverdieping is in 1976 verbouwd als praktijkruimte voor de dermatologenmaatschap van dr. J. Wuite en dr. M. Go, die er tot begin jaren negentig hebben gewerkt. Op de eerste en tweede verdieping was lang een advocatenkantoor gevestigd. Het pand is nu weer in gebruik als woonhuis.

Het complex van drie woningen is van monumentale waarde vanwege de architectonische opzet en detaillering die gaaf bewaard is gebleven. Van belang als onderdeel van het oeuvre van de architect.

100. Protestantse kerk, Tempsplein 14

bouwjaar 1930-1931
architect Jan en Theo Stuivinga (was Kleijnstra)
stijl Traditionalisme met invloeden van de Delftse School

De kerk heeft een kruisvormige plattegrond met vier gelijke armen onder vier hoge zadeldaken.

Ook de vierkante toren heeft een zadeldak. De ingang wordt gevormd door drie spitsbogen met het jaartal 1931. Het interieur heeft een T-vormige plattegrond.

In- en exterieur van de markante kerk van de Nederlandse Hervormde Gemeente laat de protestantse bezinning van rond de bouwperiode zien.

Het spitsvormige plafond heeft een betimmering van Zweeds grenen delen met ribben ondersteund door kleine consoles. De pastorie of kosterwoning, met spitsboog- vormige houten zijdeur en rechthoekige houten glas-inlood vensters is gelijk met de kerk gebouwd in dezelfde traditionalistische stijl als de kerk. In het middendeel van de frontgevel zit een gevelsteen met de jaaraanduiding.

Aardige details zijn het ambachtelijk vakmanschap in siermetselverbanden, ook bijvoorbeeld terug te vinden in de kolommen van de perceelsafscheiding. Let ook op de nog originele, uit koper vervaardigde buitenlampen.

101. Dokterswoning, Nobelstraat 27

bouwjaar 1938
 architect Frits Peutz
 stijl Modernisme

Deze dokterswoning is een traditioneel half vrijstaand woonhuis met praktijkruimte en garage, gebouwd voor de huisarts Bax. Naast baksteen zien we in de benedenverdieping ook hardsteen. Stalen kozijnen zoals we die ook zagen in Peutz' eigen woonhuis, dat hij in 1931 heeft gebouwd.

In het front aan de straatzijde valt de uitsparing met borstwering op, geflankeerd door de gegoten betonnen hoekpijler en de vlakke, lichtgrijze Naamse steen om de ingang van het woonhuis.

In veel panden van Peutz zien we een wat wel genoemd is "vreemde plaatsing der ramen".

Met name de zijgevel is daarvan een typerend voorbeeld. Ook hier zien we regelmaat en symmetrie en het doorbreken van dit ordeningsprincipe.

Het pand is vanaf den beginne tot op heden een huisartsenpraktijk geweest. Na de opdrachtgever Bax, was Jaap Hobbelen jarenlang de praktiserende huisarts. Daarna had huisarts W. H. van der Plas in het pand zijn praktijk.

102. Sint Joseph en Aloysiusschool, Nobelstraat 31

bouwjaar 1916
architect Jos Seelen en Wilhelmus Wijsbek
stijl Traditionalisme

Tussen 1910 en 1920 ontstond de behoefte aan eigen katholieke scholen. Tot dan toe was met name het lager onderwijs openbaar en werd dus volledig door de overheid gefinancierd. Aangezien het merendeel van de leerlingen (en van de leerkrachten) katholiek was, was de behoefte aan eigen katholiek onderwijs niet groot. Immers het openbaar onderwijs was in de praktijk katholiek en waarom zou men dan bijzonder onderwijs stichten, waarvoor men zelf moest betalen.

Dat veranderde echter in de jaren 1910-1920 en dus zien we vanaf dat moment katholieke scholen in Heerlen ontstaan. Eerst kwam er de RK Schoolvereniging die in 1913 werd opgericht en die een gift van de paus mocht ontvangen voor het stichten van katholieke scholen in de mijnstreek. Een jaar later kwam de Parochiale Schoolvereniging tot stand met dezelfde doelstelling, maar nu vooral binnen de grenzen van de parochie St. Pancratius.

In 1916 werden door deze laatste vereniging twee jongensscholen tegelijk gebouwd. De opening vond plaats op 1 mei van dat jaar door de kardinaal Van Rossum. Architect was Jos Seelen.

In zijn scholenbouw zien we een ontwikkeling die aansluit bij het traditionalisme. Soberheid maar ook verfijning zijn herkenbare punten in het werk van Seelen.

Bij de beide schoolgebouwen overheerst vooral de soberheid met een duidelijke indeling van de klaslokalen. De verfijning is te vinden in de versiering door terug liggende bakstenen en de hardstenen omlijsting rond de beide ingangsdeuren met de naam van de school erboven.

De scholen worden tegenwoordig gebruikt als kantoor voor het AZL.

103. Kantoorgebouw, Kruisstraat 80

bouwjaar 1954
architect Frits Peutz
stijl Modernisme met invloeden vanuit het rationalisme

Toen het kantoor/woonhuis Onder de Linde te klein geworden was, bouwde Peutz deze kantoorflat, waarvan de bovenste verdieping voor zijn eigen kantoor bestemd was.

Het is een modern kantoor met een gebroken witgeschilderde betonnen gevelopbouw met houten kozijnen.

In de naoorlogse periode paste Peutz vaker een rationele stijl toe, zonder toeters en bellen.

De invloed van de modernistische periode blijft zichtbaar maar een efficiënte aanpak met veel herhalingen is beeldbepalend. Deze stijl gebruikte hij ook bij de plannen voor het nieuwe station (dat overigens nooit werd gerealiseerd) en het magazijn van V&D (dat later door brand werd verwoest).

Tegen deze achtergrond is dit gebouw in een overzicht van interessante architectuur in Heerlen zeker van belang.

104. Voormalig kantoor Moret & Limperg, Bekkerweg 1

bouwjaar 1976-1978
 architect Laurens Bisscheroux
 stijl Modernisme

Het kantoorgebouw is oorspronkelijk gebouwd voor het accountantskantoor Moret & Limperg. Later werd het gebouw het onderkomen van Moret, Ernst en Young,

Door de twee hoofdrichtingen uit de situatie (een stompe hoek) als uitgangspunt te nemen ontstond een complexe plattegrond. Aan weerszijden van de hoofdingang liggen de kantoorruimtes die allen verschillend van vorm en grootte zijn. Het gebouw kent eigenzinnige toepassing van kapjes, van sprongen en de uitspringende zitramen in de gevel.

Oorspronkelijk hadden de ramen een zachtblauwe kleur.

Dit gebouw laat zien dat Laurens Bisscheroux verlangde naar een kleinschaliger, menselijker en sensualistisch gekleurde wereld. Het pand wordt momenteel verhuurd als kantorencentrum "The Office House".

105. Kantoorgebouw, Akerstraat 92

bouwjaar 1939
 architect Jos Wiolders
 Wiel Arets
 stijl Traditionalisme met invloeden van de Delftse School

Dit voormalig kantoorgebouw voor het Algemeen Mijnerwerkersfonds Heerlen is in 1942 gebouwd naar een ontwerp van architect Jos Wiolders uit Sittard. Oorspronkelijk was di ontwerp een inzending voor de architectuurwedstrijd voor het stadhuis van Tegelen.

Het kantoorgebouw is recent verbouwd naar een ontwerp van architect W. Aerts, waarbij de voorvleugel met toren bewaard zijn gebleven en aan de achter- en linker zijde hiervan nieuwe vleugels zijn toegevoegd. De nieuwe, in beton uitgevoerde, zijgevel sluit op een organische manier aan op de bestaande zijgevel.

Het gebouw is ondanks de ingrijpende verbouwing van monumentale waarde vanwege de verwijzing naar de sociaaleconomische ontwikkeling van Heerlen in relatie tot de mijnindustrie. Daarnaast speelt de architectonische opzet, die verder niet voorkomt in de gemeente Heerlen, een rol.

106. Gedachteniskapel, Akerstraat 37a

bouwjaar 1961
architect Frits Peutz
stijl Traditionalisme

Deze vredeskapel is gebouwd als gedachtenis aan alle gesneuvelden en als monument voor een blijvende vrede. Ernaast staat een gedenkplaat met de tekst: *“Wij hebben hier den strijd ons opgelegd volstreden. Ter eerbiedige en dankbare gedachtenis aan de gevallen uit onze stad in de 2de wereldoorlog. De burgerij van Heerlen.”*

Op 4 mei wordt er de Dodenherdenking gehouden. Het verhaal gaat dat verschillende hoogwaardigheidsbekleders, waaronder burgemeester Van Grunsven, tijdens de oorlog hebben afgesproken, een vredeskerk te bouwen als de stad ongeschonden uit de strijd zou komen. Plannen daarvoor werden al tijdens de oorlog gemaakt maar het duurde tot 1961, voordat de kapel gerealiseerd werd.

Peutz heeft verschillende schetsen gemaakt. De gedachteniskapel heeft een achthoekige plattegrond met een doorsnede van 8 meter. De hoogte van de trommel is ongeveer 10 meter. Daarop komt nog eens een maat van ongeveer 10 meter voor het dak, de lantaarn en het kruis. Op het eerste gezicht lijkt het bouwwerk te zijn opgetrokken uit massieve blokken. Dit is echter niet het geval. De muren zijn van beton en aan weerszijde bekleed met platen natuursteen.

In 2010-2011 is de kapel gerestaureerd. In het interieur staat een polychrome Madonna met kind van de beeldhouwer Frans Timmermans. De glas in lood ramen zijn van de bekende Heerlense glasschilder Eugène Laudy.

